

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! atheneum Merelbeke te MERELBEKE

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 37655
Instelling GO! atheneum Merelbeke
Directeur Pascal VANHOECKE
Adres Potaardeberg 59 - 9820 MERELBEKE
Telefoon 09-230.76.96
Fax 09-230.02.56
E-mail atheneummerelbeke@pantarhei.be
Website <http://www.atheneummerelbeke.be>

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Panta Rhei
Adres Ooievaarsnest 3 - 9050 GENTBRUGGE

Scholengemeenschap SG Gent 22
Adres Ooievaarsnest 3 - 9050 GENTBRUGGE
CLB CLB vh GO Gent
Adres Voskenslaan 262 - 9000 GENT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 13-05-2013, 14-05-2013, 15-05-2013, 16-05-2013, 17-05-2013

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 17-05-2013

Datum bespreking verslag met de instelling 26-06-2013

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Christian Potloot

Teamleden Elly De Keyser
Agnes Geerts
Vinciane Vanderheyde
Martine Zaman

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Frans in de A-stroom en in de B-stroom (Leerplannen: 2010/002 en 2010/014).....	7
3.1.1.2 Mechanica en elektriciteit in de eerste graad in de basisoptie Mechanica-elektriciteit (Leerplan: 2008/005)	9
3.1.1.3 Techniek in de eerste graad A-stroom (Leerplan: 2010/006)	11
3.1.1.4 Hout en nijverheidstechnieken in het beroepsvoorbereidend leerjaar Nijverheid (Leerplan: 2008/011)	12
3.1.1.5 Engels in tso tweede graad (Leerplan: 2012/024)	15
3.1.1.6 Huishoudkunde en opvoedkunde in tso tweede en derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (Leerplannen: 2006/032, 2000/044, 2006/034 en 2006/110)	17
3.1.1.7 Frans in tso derde graad (Leerplan: 2005/061).....	20
3.1.1.8 Bouw in bso derde graad derde leerjaar in de studierichting Dakwerken (Leerplan: 2004/193)	22
3.1.1.9 Bouw in bso derde graad in de studierichting Ruwbouw (Leerplan: 2004/107)	23
3.1.1.10 Elektriciteit in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties en in bso derde graad, derde leerjaar in de studierichting Industriële elektriciteit (Leerplannen:2009/019 en 2005/018).	25
3.1.1.11 Hout, elektriciteit en mechanica in tso derde graad in de studierichting Houttechnieken (Leerplannen: 2002/285, 2002/283, 2002/235, 2002/241).....	27
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	28
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	29
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	30
4.1 Welzijn.....	30
4.2 Begeleiding.....	30
4.2.1 Leerbegeleiding	30
4.3 Evaluatie.....	32
4.3.1 Evaluatiepraktijk	32
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	34
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	35
6.1 Wat doet de school goed?.....	35
6.2 Wat kan de school verbeteren?	35
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	35
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	36
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	36
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	36

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Atheneum Merelbeke is een secundaire onderwijsinstelling met twee campussen. De eerste graad met een A-stroom en een B-stroom is gevestigd aan de Gaversesteenweg en het Technisch Atheneum aan de Potaardeberg. De school treedt naar buiten als een 'school voor wetenschap en technologie'. De bovenbouw biedt opleidingen aan binnen de studiegebieden Bouw, Mechanica-elektriciteit en Personenzorg. Het onderwijsaanbod van de bovenbouw sluit aan bij het aanbod in de middenschool. De school rekruteert leerlingen uit de ruime omgeving. De laatste jaren blijft het leerlingenaantal stabiel. De meeste leerlingen stromen door in de eigen school en ronden hun schoolloopbaan in de school succesvol af. Een beperkt aantal leerlingen opteert voor vervolgonderwijs.

Een dynamisch en recent samengesteld geëngageerd directieteam behartigt de dagelijkse leiding van de school. Het team creëerde een breed draagvlak en gaat gefaseerd te werk. De eerste resultaten worden zichtbaar, zoals de vernieuwde schoolvisie. Deze beoogt een school die garant staat voor kwaliteit, waar iedereen zijn of haar verantwoordelijkheid opneemt in een zo goed mogelijke verstandhouding en relatie met de leerlingen. De kwaliteitszorg binnen de school evolueert gunstig, wat merkbaar is in een degelijke organisatie van de geïntegreerde proef en de stage. Kwaliteitszorg heeft er eveneens toe geleid dat heel wat infrastructurele en materiële tekortkomingen zijn weggewerkt. Hoewel de meeste leslokalen over voldoende didactische uitrusting beschikken, zijn verschillende lokalen nog niet uitgerust met computers of internetverbinding. Hierdoor integreren de leraren nog te weinig efficiënt ICT-toepassingen in hun lespraktijk. Het aanwenden van het beschikbare elektronisch platform om leerlingen te leren omgaan met digitale media, is in opbouw.

Het onderzoek met betrekking tot de kwaliteit van de processen toont aan dat de evaluatiepraktijk beter moet uitgewerkt worden. De evaluatie is te vaak gericht op kennisverwerving en te weinig op vaardigheden. Ook worden de gegevens te weinig gebruikt tot bijsturing van de lespraktijk. In het kader van leerbegeleiding engageert de school zich om de leerlingen goede studievaardigheden en een positieve studiehouding bij te brengen. Om de leerlingen zo efficiënt mogelijk te begeleiden heeft het beleid een waaier aan initiatieven ontwikkeld. Het systematisch bewaken van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding vormt voor de school echter nog een aandachtspunt.

Het doorlichtingsteam formuleert in haar verslag verschillende aandachtspunten. Het erkenningsonderzoek van de doorgelichte vakken, levert een verschillend beeld op. Heel wat van de onderzochte vakken voldoen. Uitzonderingen hierop zijn de leerplanrealisatie voor hout- en nijverheidstechnieken van het beroepsvoorbereidend leerjaar Nijverheid, de leerplanrealisatie voor mechanica en elektriciteit in de basisoptie Mechanica-elektriciteit, de leerplanrealisatie voor Frans in de eerste graad A-stroom en B-stroom en de leerplanrealisatie van de specifieke vorming van het derde leerjaar van de derde graad bso in de studierichting Dakwerken. Het gebrek aan leerplangerichtheid met voornamelijk de niet geïntegreerde werking tussen praktijk en theorie en de weinig doelgerichte evaluatiepraktijk zijn oorzaak van de meeste vastgestelde tekorten.

De school bewaakt de resultaten van haar acties door regelmatig bevestigingen te organiseren en de gegevens te analyseren. De processen die opgestart werden, creëren alvast de voorwaarden om de schoolwerking en de onderwijskwaliteit te verbeteren. De inspectie besluit de doorlichting dan ook met een gunstig advies beperkt in de tijd. Het inspectieteam is ervan overtuigd dat de school de vastgestelde tekorten binnen de gestelde termijn kan wegwerken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans, techniek	
Graad 1 B	Frans	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit		PV mechanica, PV praktijk elektriciteit, TV elektriciteit, TV mechanica
Graad 1 Nijverheid		hout, nijverheidstechnieken
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	Engels	
Graad 2 TSO Houttechnieken	Engels	
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	Engels	huishoudkunde, opvoedkunde
Graad 3 BSO Dakwerken		bouw, stage
Graad 3 BSO Elektrische installaties		PV praktijk elektriciteit, stage, TV elektriciteit
Graad 3 BSO Industriële elektriciteit		PV praktijk elektriciteit, stage, TV elektriciteit
Graad 3 BSO Ruwbouw		bouw, stage
Graad 3 TSO Elektrische installatietechnieken	Frans	
Graad 3 TSO Houttechnieken	Frans	hout, mechanica, stage, TV elektriciteit
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	Frans	huishoudkunde, opvoedkunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in de A-stroom en in de B-stroom (Leerplannen: 2010/002 en 2010/014)

Voldoet niet

Het aanbod aan leerplandoelen vertoont te veel leemtes. De evaluatie is niet representatief voor de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod Zowel in de A- als in de B-stroom wordt de kennis grondig opgebouwd en ingeoeft in reële gebruikscontexten. Voor de vaardigheden zijn er echter te veel hiaten in de leerplanrealisatie. De grote aandacht voor het opbouwen van functionele kennis maakt dat er te weinig tijd overblijft voor gerichte vaardigheidstraining. Het inoefenen van de luister-, lees-, spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid gebeurt verder niet voldoende vanuit de leerplandoelen waardoor een heel aantal taaltaken niet aan bod komt.

In de A-stroom worden de lees- en luisterteksten van de lesjes uit het leerboek doorgaans gebruikt. Er is echter nog te weinig variatie in tekstsoorten. Het is positief dat de communicatie zoveel mogelijk in het Frans verloopt tijdens de lessen. Dit ondersteunt de luistervaardigheidstraining. De spreek- en gespreksvaardigheidstraining is gericht op het luidop lezen (ET13 en 14), het meedelen van informatie (ET15), het geven van een beschrijving (ET18) en het deelnemen aan gesprekjes (E24). De eindtermen 16, 17, 19, 20, 21 en 22 worden niet behandeld. Leerlingen vertonen niet altijd voldoende spreekdurf. Het schrijven wordt vooral geoefend bij het leren van woordenschat en grammatica en ter voorbereiding van het voeren van gesprekjes. Maar leerlingen komen er te weinig toe om functionele teksten, vereist door de leerplannen, te schrijven tijdens het schooljaar. Op deze manier is er geen adequaat leerproces mogelijk. De eindtermen 28 en 33 komen beperkt aan bod. De eindtermen 29, 30, 31, 32 komen niet aan bod.

Ook in de B-stroom is het variëren van lees- en luisterteksten voor verbetering vatbaar. Het spreken en het schrijven hebben vooral een ondersteunende functie voor het leren van woordenschat en grammatica. Verder wordt het spreken ook ingeoeft via dialogues (ET19), het beschrijven van iets of iemand (ET16) en het luidop nazeggen (ET 12) en lezen (ET 13 en 14). De eindtermen 15, 17 en 20 komen niet aan bod. In het kader van de schrijfvaardigheid leren de leerlingen formulieren invullen (ET23) en een tekst foutloos overschrijven (ET22). Ze leren echter geen tekst samenstellen (ET24).

De leerstrategieën voor de vijf vaardigheden worden nog te beperkt onderwezen.

De Franstalige cultuur wordt in de klas gebracht via het leerboek en films. Het gebruik van het internet en van audiovisuele documenten is nog

beperkt. Een aantal lokalen is aangekleed met didactisch activerend lesmateriaal.

Evaluatiepraktijk Vorig schooljaar waren de leerlingenresultaten voor Frans in de basisvorming van de A-stroom voldoende tot behoorlijk in het eerste leerjaar. In het tweede leerjaar waren ze goed voor de klassen met basisoptie Latijn en Moderne wetenschappen. Ze waren echter zwak voor de klasgroepen met basisopties Bouw- en houttechnieken, Mechanica-elektriciteit en Sociale en technische vorming. De meeste leerlingen halen voldoende tot goede resultaten in de B-stroom. De leerlingenresultaten hebben echter nauwelijks informatiewaarde voor het studiepeil van de leerlingen doordat de evaluatiepraktijk niet representatief is.

Aansluitend bij de lespraktijk wordt de kenniscomponent van het leerplan grondig geëvalueerd. Voor de vijf taalvaardigheden is de evaluatie niet representatief voor de leerplandoelen. Tijdens het schooljaar worden de vijf taalvaardigheden zo goed als niet getoetst. Bij examens wordt een erg beperkt aantal leerplandoelen beoordeeld. De vakattitudes worden niet beoordeeld of besproken met de leerlingen.

Doordat jaar na jaar dezelfde toets- en examenvragen worden gebruikt komt de betrouwbaarheid van de evaluatie in het gedrang.

De evaluatiepraktijk is transparant. Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht dankzij de leerstofoverzichten en de toelichting van de leraren. De examens bevatten een puntenverdeling.

Rapporteringspraktijk Het cijfer op de rapporten voor het dagelijks werk is enkel gebaseerd op de beoordeling van de kenniscomponent. Ouders en leerlingen worden dus niet voldoende geïnformeerd over de leervorderingen voor de vijf taalvaardigheden. Het cijfer voor de examenrapporten is evenwichtiger samengesteld. Leerlingen en ouders krijgen hier ook het detail van de resultaten voor elk van de leerplancomponenten.

Uitrusting De materiële uitrusting voldoet. ICT wordt beperkt geïntegreerd in het leerproces tijdens de lessen.

Leerbegeleiding Conform het pedagogisch project van de school zet de vakgroep in op de leerbegeleiding. De sfeer in de lessen is constructief. Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. Er worden duidelijke afspraken gemaakt. Bij het leerboek worden extra hand-outs gebruikt met grammaticaoverzichten. Leerlingen krijgen herhalingsoefeningen ter voorbereiding van de examens. De presentatie van examens is verzorgd en er is aandacht voor een duidelijke vraagstelling. Leerlingen moeten schriftelijk studeren zodat bij problemen de studiemethode van de leerling kan onderzocht en bijgestuurd worden. Men streeft naar een ordelijk leerklimaat. Dit komt tot uiting in de aandacht die wordt besteed aan overzichtelijke en correcte notities. Leraren verbeteren de leerlingenmappen. Reguleringsvaardigheden krijgen aandacht: leerlingen leren werken met leerstofoverzichten en reflecteren over hun studie-aanpak via zelfevaluatie. Er is voldoende interactie in de lessen, al verlopen de lessen soms nog erg leraargestuurd. Het leergesprek wordt afgewisseld met individuele

voorbereidingsmomenten en duowerk. Er is weinig aandacht voor begeleid zelfstandig werken en leren. Hierbij worden ook kansen gemist om via een gedifferentieerde aanpak beter in te spelen op de mogelijkheden van de leerlingen. Er wordt veeleer beperkt gebruik gemaakt van ICT om het rendement van het leerproces te verhogen door bijv. oplossingen te projecteren of leerstof te laten inoefenen met aangepaste software. Er wordt kort op de bal gespeeld via een heel aantal curatieve maatregelen. In het eerste leerjaar leggen de leerlingen een diagnosoetoets af. Deze screening geeft aanleiding tot remediëringsinitiatieven. Leerlingen kunnen steeds terecht bij de vakleraar voor extra ondersteuning. Remediëringsinitiatieven worden doorgaans geregistreerd in het leerlingenvolgsysteem. Bij slechte resultaten voor de kerstexamens moeten de leerlingen het examen opnieuw maken. Toetsen en proefwerken geven aanleiding tot feedback en worden formatief aangewend. Bij examens wordt het resultaat geduid zodat de leerling weet waar de werkpunten zich situeren. De effecten van de remediëring worden globaal opgevolgd via de klassenraden. Paradoxaal in de leerbegeleiding is dat de evaluatie niet toelaat om de juiste diagnose te stellen voor de vaardigheden en dat er bijgevolg ook niet de nodige remediëring aan kan gekoppeld worden.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep werkt vanuit een visie op talenonderwijs en maakt afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van het onderwijs en de evaluatie. De kwaliteitszorg is nog niet sterk genoeg om een optimale leerplanrealisatie te waarborgen in alle studierichtingen en graden. Men werkt ook nog niet op basis van zelfevaluatie en prioriteiten. Een aantal leraren volgt nascholingen, waarvan de inhouden doorgaans worden gemultipliceerd in de vakgroep. De verworven inzichten dragen meestal bij tot het bijsturen van het didactisch handelen. Men heeft echter nog geen traditie om de eigen goede praktijkvoorbeelden met elkaar uit te wisselen om zo de kwaliteit van het taalonderwijs te verbeteren. Zo worden er kansen gemist om de aanwezige deskundigheid efficiënter in te zetten. Er is nog geen moderne vreemde talenbeleid ontwikkeld.

3.1.1.2 Mechanica en elektriciteit in de eerste graad in de basisoptie Mechanica-elektriciteit (Leerplan: 2008/005)

Voldoet niet

De leraren bieden de meeste leerplandoelstellingen onvoldoende aan. De integratie van theorie en praktijk wordt onvoldoende gerealiseerd via de projecten. De evaluatie is niet representatief voor de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod Het aanbod aan leerplandoelen vertoont te veel leemtes. Voor het gedeelte mechanica kunnen de leraren niet aantonen dat alle leerplandoelen aangeboden werden. Voor elektriciteit wordt teveel leestijd geïnvesteerd in lichtschakelingen waardoor het optimaal gebruik van de leestijd in gevaar komt. De leerlingen leggen geen documentatiemap aan met toelichtingen rond de technische aspecten van de opdrachten hoewel dit een overkoepelende leerplandoelstelling is. De leraren leren de tekenvaardigheden voor mechanica niet aan vanuit een project. Het is ook niet zinvol om, buiten het tekenen van te realiseren stukken, eindeloos het tekenen van aanzichten in te oefenen. De leerlingen maken delen van de uitvoeringstekeningen bovendien niet zelf, deze

worden hen volledig ter beschikking gesteld. Tijdens het uitwerken en realiseren van hun project komen ze niet in contact met een eenvoudig 3D-CAD pakket wat een hiaat is in de leerplanrealisatie. Er werd geen ICT-integratie ter ondersteuning van het realiseren van de leerplandoelstellingen vastgesteld. Ook het aspect veiligheid is te beperkt aanwezig in de lessen.

De noodzakelijke samenhang tussen de leerplandoelstellingen voor theorie en praktijk komt te weinig geïntegreerd aan bod. De projecten vertrekken niet vanuit een behoefte of probleemstelling en zijn niet altijd uitgewerkt volgens het principe van het technisch-technologisch proces. Door het ontbreken van duidelijk omschreven opdrachten met een theoretische benadering en vooropgestelde kwaliteitseisen is er geen verband tussen het denken en uitvoeren. Daarnaast zijn de praktijklessen vooral gericht op het maken van een eindproduct en minder op de vaardigheden en attitudes die ertoe leiden. Leerlingen missen op die manier de kans om creativiteit, onderzoeksvaardigheden en logisch denken in te oefenen.

Er wordt tot op heden tevens weinig aandacht geschonken aan de horizontale en verticale samenhang met andere vakken, bijvoorbeeld met techniek. Hierdoor bieden de leraren bepaalde leerinhouden ondoordacht herhaaldelijk aan. Het optimaal gebruik van de onderwijstijd staat hiermee onder druk.

Uitrusting De lokalen beschikken over voldoende materiële middelen en didactisch materiaal om de leerplanrealisatie te bevorderen en om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen. De mogelijkheden tot ICT-integratie zijn veeleer beperkt. In de werkplaatsen zijn er geen computers met internetaansluiting ter beschikking waardoor de leraren ICT nog te weinig benutten voor de ondersteuning van de leerplanrealisatie.

Evaluatiepraktijk Het evaluatiesysteem van de leraren houdt geen rekening met een combinatie van kennis, vaardigheden en vakgebonden attitudes zoals beschreven in het leerplan. Dit heeft voor gevolg dat de evaluatiepraktijk overwegend product- en te weinig procesgericht is. De examen- en toetsvragen zijn bovendien sterk kennisgericht. Voor het deelvak mechanica kopiëren de leraren jaar na jaar vragen uit een handboek. Dezelfde vragen keren terug in het beroepsvoorbereidend leerjaar Nijverheid. Bijgevolg is de evaluatie niet betrouwbaar. De leerlingen hebben geen zicht op de totstandkoming van hun resultaten voor de praktijkgebonden realisatie. De evaluatiepraktijk is dan ook niet transparant, noch volledig of evenwichtig opgebouwd. De einddoelstelling dat de leerling door zelfevaluatie zijn handelen leert bijsturen om te komen tot kwaliteitsverbetering is tevens weinig merkbaar in de evaluatiepraktijk.

Leerbegeleiding De leraren begeleiden de leerlingen op een vakkundige wijze tijdens de uitvoering van hun werkopdrachten waardoor de meeste lessen in een aangenaam en constructief leef- en leerklimaat verlopen. Het deelvak elektriciteit kan terugvallen op een uitgeschreven cursus met een beperkt aantal praktische oefeningen. Deze is niet meer afgestemd op de leerplandoelen en is aan vernieuwing toe. Het cursusmateriaal voor mechanica voldoet niet doordat heel wat leerplandoelen niet opgenomen zijn. Uitgeschreven projecten met geïntegreerde theorie maken geen deel uit van de cursus.

Deskundigheidsbevordering Bij het formeel en informeel overleg werd nog te weinig tijd besteed aan een grondige analyse van het leerplan. Er is te weinig aandacht gegaan naar de horizontale en verticale samenhang tussen elektriciteit en mechanica en de andere vakken. Er zijn ook geen sluitende afspraken over een systematische aanpak van de evaluatie van attitudes. Alles samen heeft dit een invloed op het leren leren van de leerling. Het gebruik van activerende werkvormen en de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen moeten nog geïmplementeerd worden. De vakgroepwerking vormt dan ook nog geen reële hefboom voor kwaliteitsverbetering.

3.1.1.3 Techniek in de eerste graad A-stroom (Leerplan: 2010/006)

Voldoet

De leraren bieden de meeste leerplandoelstellingen in voldoende mate aan. De evaluatiepraktijk voldoet nipt. De uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod De leraren besteden voldoende aandacht aan de meeste leerplandoelen. De kerncomponenten (technisch systeem, technisch proces, hulpmiddelen en keuzen) en de dimensies (begrijpen en duiden) zijn meestal herkenbaar opgenomen. De dimensie hanteren (het leren omgaan met systemen, analyseren, kwaliteiten meten aan de hand van een controlelijst en de aandacht voor vaardigheden en attitudes komen maar beperkt aan bod. Dit komt doordat de projecten en de uitgewerkte technische realisaties minder aandacht krijgen in de lespraktijk. De leerlingen leren hierdoor niet nadenken over hun handelen. Door het systematisch afhandelen van de onderwerpen van een leerboek bieden de leraren soms overbodige inhoud aan en komen de verschillende toepassingsgebieden (energie, informatie en communicatie, constructie, transport en biochemie) niet altijd geïntegreerd aan bod. De verplichte leerinhouden 'eerste hulp bij ongeval, energieprestatiecertificaat en communicatiemiddelen' krijgen geen of te weinig aandacht. Dit toont aan dat het aanbod niet evenwichtig is. De aanwezige realisaties vertrekken niet altijd vanuit een concrete probleemstelling maar ze sluiten wel aan bij de leefwereld van de leerlingen. De techniekprojecten vertonen over de twee leerjaren heen geen evolutie van een gesloten maakopdracht tot een ontwerpopdracht waarbij creativiteit een belangrijke rol speelt. De integratie van ICT is eerder gering.

De vakgroep schenkt tot op heden weinig aandacht aan de horizontale en verticale samenhang tussen techniek en andere vakken. Hierdoor worden bepaalde leerinhouden ondoordacht herhaaldelijk aangeboden. Het optimaal gebruik van de onderwijstijd staat hiermee onder druk. De leraren houden bovendien geen rekening met de ondersteunende kennis van deze vakken bij de uitwerking van de techniekprojecten. In de projecten is er regelmatig gerichte aandacht voor latere beroepen die met techniek te maken hebben. De leerlingen worden zo voorbereid tot het maken van een latere studiekeuze.

Uitrusting De lokalen beschikken over voldoende materiële middelen en didactisch materiaal om de leerplanrealisatie te bevorderen en om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen. Doordat de leraren nog te weinig

procesgericht werken zetten ze de uitrusting niet efficiënt in. De leraren beschikken niet over een internetverbinding in het lokaal. Dit bemoeilijkt de ICT-integratie. De leraren ondervangen dit probleem door gebruik te maken van het computerlokaal. Dit bevordert het gebruiksgemak echter niet.

Evaluatiepraktijk In tegenstelling met wat het leerplan vraagt, is de evaluatiepraktijk overwegend product- en te weinig procesgericht. Door systematisch de onderwerpen uit het leerboek aan te bieden, is de evaluatie bovendien niet altijd afgestemd op de juiste leerplandoelen. De meeste toets- en examenvragen zijn eenduidig en verzorgd opgesteld, maar ze zijn veelal kennisgericht. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Tussentijdse evaluatiemomenten volgens het technologisch proces zijn minder ingeburgerd. De einddoelstelling dat de leerling door zelfevaluatie zijn handelen leert bijsturen om te komen tot kwaliteitsverbetering, is dan ook weinig merkbaar in de evaluatiepraktijk.

Leerbegeleiding De leerlingen worden goed begeleid en de beperkt aanwezige techniekenprojecten dragen positief bij tot de motivatie van de leerlingen. Het studiemateriaal is vrij gestructureerd maar niet altijd afgestemd op het leerplan. Activerende werkvormen zoals begeleid zelfstandig leren komen minder aan bod. De aandacht voor de communicatieve interactie en het Nederlands als instructietaal tussen de leerling en de leraar voldoet. Zo hebben de leraren tijdens de lessen regelmatig aandacht voor instructie- en vaktaal. Grote klasgroepen belemmeren soms een pedagogisch verantwoorde en technisch veilige realisatie van het leerplan.

Deskundigheidsbevordering Hoewel de vakleraren regelmatig samen overleggen ligt de nadruk vooral op organisatorische thema's en veel minder op de aanpak van de leerplandoelstellingen. Het gebruik van activerende werkvormen en de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen moeten nog geïmplementeerd worden. De vakgroepwerking vormt dan ook nog geen reële hefboom voor kwaliteitsverbetering. De open lerende houding van de leraren biedt perspectief om de hierboven beschreven werkpunten aan te pakken en om leerlijnen uit te werken.

3.1.1.4 Hout en nijverheidstechnieken in het beroepsvoorbereidend leerjaar Nijverheid (Leerplan: 2008/011)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet bereikt conform de vereisten van het geïntegreerd leerplan: theoretische en praktische vaardigheden en attitudes worden onvoldoende in samenhang ontwikkeld. De leerplandoelstellingen worden niet evenwichtig en soms niet op het passende beheersingsniveau gerealiseerd. De leerplanrealisatie vertoont enkele hiaten. De evaluatiepraktijk is niet valide.

Onderwijsaanbod De leerplanrealisatie vertoont hiaten en is onvoldoende afgestemd op het geïntegreerd concept. Er is een onevenwicht tussen het aanbod van de theoretische en praktische vaardigheden. De ondersteunende rol van theorie bij de praktische uitvoeringen wordt onvoldoende bewaakt door het te nauwgezet volgen van de leerinhouden van een leerboek of cursus. Het gevolg is een overwegend theoretisch benaderen van sommige leerplandoelstellingen. Zo missen leerlingen de kans om op een realistische manier kennis te maken met toegepaste technieken uit de nijverheid. De

horizontale samenhang tussen de verschillende theoretische en praktische doelstellingen is hierdoor voor leerlingen niet altijd duidelijk. Dit stimuleert leerlingen niet om de vereiste technische inzichten te verwerven. Ook aan de overkoepelende leerplandoelstellingen wordt onvoldoende aandacht geschonken. Er kan niet aangetoond worden dat leerlingen op een gestructureerde wijze informatie kunnen opzoeken met betrekking tot de opdracht, de daarbij te gebruiken gereedschappen en meetinstrumenten en het aanleggen van een bijhorende documentatiemap. Leerlingen leren daardoor niet aan om via het technisch-technologisch proces probleemoplossend te handelen. De doelstelling om uit technische tekeningen of schema's de nodige informatie te halen om een opdracht te realiseren komt onvoldoende aan bod. Sommige tekenopdrachten voor mechanica en hout zijn niet zinvol, namelijk het veelvuldig tekenen van aanzichten, niet gerelateerd aan de praktische uitvoering. Leerlingen missen het verband tussen het tekenen en het uitvoeren van de werkstukken. Het uitgebreid schematekenen en het uitvoeren van alle basislichtschakelingen behoren niet tot de doelstellingen van dit leerplan. Nochtans wordt het overgroot deel van de lestijd, toegekend aan de component elektriciteit, hieraan besteed. Zowel de realisatie als de evaluatie ervan is niet afgestemd op het vereiste beheersingsniveau van het leerjaar.

Onderwijsorganisatie

Het leerplan bevat leerplandoelstellingen gerelateerd aan hout en nijverheidstechnieken. Binnen nijverheidstechnieken wordt aandacht besteed aan de componenten elektriciteit en mechanica. De school voegt aan het curriculum vier extra wekelijkse lestijden bouw toe. Deze lesinhouden vallen niet onder dit erkenningsonderzoek. De artificiële scheiding tussen technische en praktische vaardigheden maakt dat het technisch-technologisch proces geen ingang vindt. Deze traditionele opdeling is zeer verwonderlijk omdat zowel de theorie als de praktijk, per discipline, door eenzelfde leraar aangeboden wordt en de leeromgeving ervoor geschikt is. Het opsplitsen in vakken werkt belemmerend voor de leerplanrealisatie. De klasgrootte voldoet om functioneel te kunnen werken aan de leerplanrealisatie.

Uitrusting

De lessen vinden plaats in goed uitgeruste vaklokalen. De leermiddelen worden doelgericht aangewend met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. Om de integratie van ICT in de lessen te bevorderen beschikt de school nog over onvoldoende uitrusting in de werklokalen waardoor het zelfstandig en actief leren omgaan met les- en informatiemateriaal zelden als werkvorm (tevens doelstelling) toegepast wordt. Computers in aangrenzende lokalen kunnen gereserveerd worden, maar de praktijk wijst uit dat ze toch niet doeltreffend ingezet worden bij het leerproces. Leraren kunnen wel beschikken over een beamer met laptop.

Evaluatiepraktijk

De meeste theoretische leerplandoelstellingen worden bevraagd via taken, toetsen en – recent - de schooleigen peilproeven. De puntenscore hangt soms af van het aantal beantwoorde delen per vraag, niet van de belangrijkheid van de doelstelling. Het evenwichtig evalueren is bijgevolg

onvoldoende. Door het evalueren van een groot deel complementaire doelstellingen voor elektriciteit geeft de evaluatie een vertekend beeld. Daardoor is de evaluatie niet valide. De evaluatie van de doelstellingen voor mechanica is onbetrouwbaar. De vragen zijn jaar na jaar dezelfde. Ze zijn een exacte kopie uit het leerboek waardoor leerlingen niet kunnen bewijzen dat ze de leerinhoud verworven hebben en kunnen toepassen. Ook de vraagstelling is nagenoeg dezelfde als bij de basisoptie mechanica-elektriciteit. Voor de praktische vaardigheden is er een productevaluatie waarvan de criteria niet echt duidelijk zijn. Meestal worden hierbij geen leerplandoelstellingen gequoteerd, wel bepaalde vakattitudes. Zelfevaluatie en procesevaluatie maken zelden deel uit van de evaluatiepraktijk, nochtans vereist volgens het leerplan. Op vraag van de leraren werd omgeschakeld van permanente evaluatie naar peilproeven. Het evaluatiemateriaal toont een te kennisgerichte evaluatiepraktijk aan met weinig zinvolle vraagstelling, zelfs praktische vaardigheden worden schriftelijk bevraagd. De rapportering gebeurt wekelijks onder de vorm van een cijfer. De commentaren zijn bemoedigend doch zelden remediërend.

Leerbegeleiding Het systematisch afhandelen van de leerinhouden uit leerboeken en cursussen sluit het toepassen van activerende werkvormen en het inoefenen van leerstrategieën vrijwel uit. Leerlingen worden niet aangesproken op hun creativiteit. Het cursusmateriaal voor hout is verouderd. Dat voor elektriciteit leunt al dichter aan bij het geïntegreerd en projectmatig werken, maar voldoet nog niet helemaal aan het concept van het technologisch proces. Het loslaten van de vakcultuur gebeurt moeizaam, maar leraren zijn bereid om hier werk van te maken. Zo zijn recent een paar nieuwe projecten voor hout voorbereid waardoor leerlingen voldoende gestimuleerd en betrokken worden bij het eigen onderwijsproces. Die projecten kunnen model staan voor de verdere uitbouw van de geïntegreerde werking in de andere disciplines. Naast het vakmanschap van de leraren staat een gestructureerde en collegiale teamwerking garant om een stimulerende onderwijspraktijk verder uit te werken. De zorg hiervoor is zeker nodig om te voorkomen dat leerlingen die reeds voor het volgende schooljaar een discipline gekozen hebben, zich minder zouden inzetten voor de andere. De werkstukken zijn eigentijds en spreken leerlingen aan, maar bij de keuze is met een opbouwende leerlijn en moeilijkheidsgraad weinig rekening gehouden. Soms bevinden de oefeningen zich in de sfeer van knutselen m.a.w. samenstellen van bouwpakketten zonder zich verder vragen te stellen over het hoe en waarom van het ontwerp. Remediëring gebeurt tijdens de praktijklessen. Leerlingen kunnen een achterstand wegwerken door gerichte oefeningen te maken.

Deskundigheidsbevordering De leraren zijn allen actief betrokken bij hun respectieve vakgroep tweede en/of derde graad. In die vakgroepvergaderingen komt de problematiek van de eerste graad niet aan bod. Hierdoor is er voor geen van de disciplines een leerlijn ontwikkeld die start in de eerste graad en doorgetrokken wordt naar het zevende specialisatiejaar. De vakleraren in de eerste graad hebben niet aan gezamenlijke leerplanstudie gedaan om overlappingsen te bespreken en te komen tot een gelijkgerichte, geïntegreerde aanpak voor de realisatie van het leerplan. De leraren hebben nood aan nascholing in verband met het geïntegreerd en

projectmatig werken om te komen tot een evenwichtige, zinvolle en op het gevraagde beheersingsniveau afgestemde invulling van het leerplan. Het invoeren van examens als evaluatiemiddel vraagt eveneens inzicht in en kennis van deze praktijkvorm om te resulteren in een betrouwbare en valide evaluatie.

3.1.1.5 Engels in tso tweede graad (Leerplan: 2012/024)

Voldoet

Engels werd dit schooljaar voor het eerst in de basisvorming georganiseerd in de tweede graad TSO. De implementatie van het nieuwe leerplan is in volle ontwikkeling. Er zijn voldoende aanwijzingen dat de vakgroep het aanbod aan leerplandoelen in toenemende mate toespitst op de vereisten van het leerplan.

Onderwijsaanbod De kennis wordt onderwezen in functionele communicatieve contexten.

Het aanbod aan leerplandoelen voor de vaardigheden vertoont nog heel wat hiaten. Dit is deels te wijten aan het zwakke niveau van de instromende leerlingen uit de eerste graad, waardoor het onderwijs gericht is op het wegwerken van lacunes in de basiskennis van de leerlingen en men niet komt tot het behandelen van alle doelen van de tweede graad. De vakgroep is zich bewust van de problematiek en heeft een globale aanpak vooropgesteld sinds dit schooljaar, waarbij vanaf de eerste graad de onderwijspraktijk beter afgestemd wordt op de leerplandoelen. Er zijn genoeg aanwijzingen dat het leerplan van de tweede graad voldoende zal geïmplementeerd zijn op het einde van volgend schooljaar.

Leerlingen oefenen het luisteren en lezen frequent. De eindtermen 1 tot 4 en 9 tot 12 komen voldoende aan bod. Tekstsoorten zijn evenwel beperkt gevarieerd. De eindtermen 5 tot 8 en 13 tot 16 worden te beperkt behandeld. Het is evenwel positief dat de communicatie in de lessen zo veel mogelijk in het Engels verloopt. Dit ondersteunt de leerplanrealisatie.

De schrijfvaardigheid krijgt invulling via het leren van woordenschat en grammatica en leerlingen maken ook een beperkt aantal langere teksten die aansluiten bij de taaltaken uit de leerplandoelen. De blog waar leerlingen wekelijks een verslag schrijven van de gebeurtenissen op school vormen een voorbeeld van goede praktijk. De spreekvaardigheidstraining is op dit ogenblik onvoldoende uitgewerkt en richt zich hoofdzakelijk op het voeren van gesprekjes (ET 22).

De leerstrategieën voor het verwerven van de vijf vaardigheden krijgen aandacht via de vraagstelling in de leerboeken. Het onderwijs ervan blijft echter vaak nog te impliciet.

De socio-culturele component van het leerplan wordt vooral in de klas gebracht via de leerboeken, films en ander audiovisueel materiaal.

Het onderwijs is deels afgestemd op de specificiteit van de studierichtingen. Naast het hoofdlerboek heeft de vakgroep in de tweede en derde graad nog een bijkomend leerboek in gebruik genomen dat focust op technische woordenschat en professionele beroepscontexten.

Onderwijsorganisatie De leerlingen van de studierichting Sociale en technische wetenschappen

krijgen één uur Engels meer dan die van de andere studierichtingen. Ze zitten voor twee uur samen met de leerlingen van Elektrotechnieken en Houttechnieken. Het statuut van het derde lesuur – complementair gedeelte of basisvorming - is niet duidelijk. De leerinhouden sluiten aan bij de specificiteit van de studierichting Sociale en technische wetenschappen. Hiervoor werd een gepast leerboek in gebruik genomen. De relatie met de leerplandoelen is echter niet duidelijk: gaat het om uitbreidingsleerstof of om basisleerstof? Bij de rapporten wordt dit uur als een apart onderdeel opgenomen. Er zijn geen afspraken over de manier waarop dit apart rapportcijfer meetelt bij deliberaties.

Evaluatiepraktijk De leerlingenresultaten in het eerste leerjaar van de derde graad zijn veeleer zwak en vertonen nog heel wat onvoldoendes. In het tweede leerjaar voldoen de resultaten voor de meeste leerlingen. De leerlingenresultaten hebben echter een beperkte informatiewaarde voor het studiepeil van de leerlingen doordat de evaluatiepraktijk niet valide is.

De kenniscomponent wordt grondig geëvalueerd. De evaluatie van de vijf taalvaardigheden vertonen te veel hiaten om representatief te zijn voor de leerplandoelen. Tijdens het schooljaar worden de vijf taalvaardigheden zo goed als niet getoetst. Bij examens wordt een erg beperkt aantal leerplandoelen beoordeeld. De vakattitudes worden niet beoordeeld of besproken met de leerlingen.

De evaluatiepraktijk is transparant. Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht dankzij de leerstofoverzichten en de toelichting van de leraren. De examens bevatten een puntenverdeling.

Uitrusting De materiële uitrusting voldoet. Er is een aanzet voor de integratie van ICT in het leerproces tijdens de lessen.

Leerbegeleiding De sfeer in de lessen is constructief. Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. Er worden duidelijke afspraken gemaakt. Bij het leerboek worden extra hand-outs gebruikt met grammaticaoverzichten. Leerlingen leggen woordenlijstjes aan. De presentatie van examens is verzorgd en er is aandacht voor duidelijke vraagstelling. Men besteedt aandacht aan overzichtelijke en correcte notities. Leerlingen leren werken met leerstofoverzichten en reflecteren over hun aanpak via zelfevaluatie.

Er is voldoende interactie in de lessen. Het socratisch leergesprek wordt afgewisseld met individuele voorbereidingsmomenten en duowerk. Er is weinig aandacht voor begeleid zelfstandig werken en leren. Hierbij worden ook kansen gemist om via een gedifferentieerde aanpak beter in te spelen op de mogelijkheden van de leerlingen. De vakgroep maakt gebruik van ICT voor visuele ondersteuning van de lessen en voor communicatie met de leerlingen.

Er is aandacht voor remediëring. Leerlingen kunnen steeds terecht bij de vakleraar voor extra ondersteuning. Bij tekorten op het kerstexamen krijgen leerlingen een verplicht remediëringstraject dat nauwkeurig wordt opgevolgd. De vakgroep maakt hierbij gebruik van computerondersteunde

programma's met extra oefeningen.

Remediëringsinitiatieven worden doorgaans geregistreerd in het leerlingenvolgsysteem. Toetsen en proefwerken geven aanleiding tot feedback en worden formatief angewend. Bij examens wordt het resultaat geduid zodat de leerling weet waar de werkpunten zich situeren. De effecten van de remediëring worden globaal opgevolgd via de klassenraden.

Paradoxaal in de leerbegeleiding is dat de evaluatie niet toelaat om de juiste diagnose te stellen voor de vaardigheden en dat er bijgevolg ook niet de nodige remediëring aan kan gekoppeld worden.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep maakt afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van het onderwijs. De visie op het vak is nog in volle ontwikkeling. Een aantal leraren volgt nascholingen waarvan de inhoud doorgegaans worden gemultipliceerd in de vakgroep. Er is nog geen schoolbreed moderne vreemde talenbeleid ontwikkeld.

3.1.1.6 Huishoudkunde en opvoedkunde in tso tweede en derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (Leerplannen: 2006/032, 2000/044, 2006/034 en 2006/110)

Voldoet

De leerplanrealisatie voor huishoudkunde en opvoedkunde voldoet in beide graden. De studieresultaten zijn gebaseerd op een behoorlijk evenwichtig en leerplangericht aanbod en op een voldoende valide evaluatiepraktijk. De infrastructurele en materiële uitrusting volstaat om de doelstellingen te realiseren.

Onderwijsaanbod Het aanbod aan leerplandoelstellingen voor opvoedkunde is in beide graden nagenoeg volledig. De meeste leerplancomponenten komen evenwichtig aan bod en worden voldoende diepgaand benaderd. De leerdoelen worden in de mate van het mogelijke binnen de context van het dagelijkse leven van de leerlingen en de sociale werkelijkheid aangebracht en verwerkt. De constructie van kennis krijgt, zoals het leerplan het aangeeft, een praktisch ingebedde aanpak. De leerlingen krijgen de gelegenheid om via (ICT-)opdrachten in groep of zelfstandig leerstofonderdelen te verwerken.

Voor TV en PV huishoudkunde worden de leerplandoelen eveneens systematisch afgewerkt. De theoretische en praktijkgerichte leerinhouden worden leraarafhankelijk doelgericht in samenhang behandeld. De lessen bestrijken op een behoorlijk evenwichtige wijze de leerplandoelen en bieden doorgaans voldoende diepgang. Het aanbod is globaal genomen voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. In enkele gevallen is de moeilijkheidsgraad veeleer bescheiden. Sommige onderdelen missen nog een doorgedreven wetenschappelijke benadering. Leerlingen maken voldoende verwerkingsoefeningen om zich de leerstof eigen te maken.

Het hanteren van passend didactisch (beeld)materiaal door de meeste leraren bevordert de actualiteitswaarde van de lessen en stimuleert de taakbetrokkenheid van de leerlingen. Enkele relevante studiebezoeken, gekoppeld aan actieve opdrachten, verrijken het curriculum.

De leerplandoelstellingen zijn voldoende herkenbaar aanwezig in de concrete organisatie en aanpak van de lespraktijk. Het vakdoorbrekend werken met de vakken van het specifieke gedeelte bevordert het leereffect. De complementariteit tussen de vakken en leraren wordt voldoende ingezet als hefboom om tot collectieve kwaliteitswinst te komen. Er werd gestart met geïntegreerde projectwerking binnen een concrete context wat een duidelijke meerwaarde betekent ten aanzien van de leerplanrealisatie.

Een geleidelijke (verticale) opbouw van de beheersingsgraad van de vaardigheden over de opeenvolgende graden en leerjaren is nog in ontwikkeling. Er zijn reeds aanzetten gegeven in de vorm van afspraken rond evaluatiecriteria of van leerstrategieën voor een aantal vaardigheden zijn reeds gegeven, maar ze zijn nog niet veralgemeend in gebruik.

De leerplandoelen voor de stage voor huishoudkunde krijgen een kwaliteitsvolle invulling. De doordachte stageactiviteiten zijn in overeenstemming met de leerplanvereisten en worden geselecteerd met het oog op de verdere studiekeuze. Ze werken tevens ondersteunend ten aanzien van de leerplanrealisatie van het vak opvoedkunde. De organisatie en de zorg voor de gedegen voorbereiding van de leerlingen zijn een voorbeeld van goede praktijk. De leerlingen worden goed geïnformeerd over het doel, de aanpak, de uitwerking, de opvolging en de (zelf)evaluatie.

Uitrusting De schooluitrusting en het didactisch materiaal ondersteunen in voldoende mate het bereiken van de leerplandoelstellingen. Voor huishoudkunde staat een voldoende uitgeruste didactische keuken ter beschikking. De materiële ondersteuning voor het vak opvoedkunde is in het kader van een volwaardige leerplanrealisatie eerder beperkt.

Voor het opzoeken, selecteren en verwerken van informatie zijn voldoende ICT-mogelijkheden voorzien. Waar dit aangewezen is, worden de lessen in een computerlokaal ingeroosterd. In de meeste klassen is grootbeeldprojectie mogelijk. Tevens wordt leraarafhankelijk filmmateriaal, e.d. ingezet om het realiteitsgerichte karakter van de lessen te verhogen.

Evaluatiepraktijk De leerlingenevaluatie staat aantoonbaar in relatie tot de leerplandoelstellingen. De leraren hanteren een gevarieerde evaluatiemethodiek.

De evaluatiepraktijk voor TV huishoudkunde en TV opvoedkunde bestaat vooral uit toetsen en examens, aangevuld met een aantal opdrachten zelfstandig werk. De vragen zijn veelal gericht op reproductie van kennis van aangeleerde inhouden (begrippen, feiten, verklaringen, enz.). Vragen waarbij de leerlingen hun kennis in nieuwe contexten moeten aanwenden of waarbij hun inzichtelijk denken wordt aangesproken, worden minder aangetroffen. De toepassingsgerichte taken compenseren deels dit gemis. In de examens komen meer inzichtelijke en uitdagende vragen voor die vertrekken vanuit een realiteitsgerichte context.

PV huishoudkunde wordt permanent geëvalueerd. De praktijkopdrachten worden zowel naar het product als naar het proces beoordeeld. Vakgebonden attitudes worden mee betrokken in de evaluatie.

Een goede samenwerking binnen de vakgroep resulteerde onder meer in verdienstelijke evaluatie-instrumenten en duidelijke afspraken over onder meer beoordelingscriteria, verbeterleutels, puntenverdeling en feedbackmogelijkheden. Hierover wordt duidelijk gecommuniceerd aan de leerlingen en hun ouders.

Zelfreflectie en peerevaluatie maken deel uit van de evaluatiepraktijk. De zelfevaluatiemethodiek wordt systematisch opgebouwd en biedt een meerwaarde voor het leerproces.

De vakgroep hecht belang aan een gedegen organisatie van de geïntegreerde proef. De doelen, contouren en richtlijnen worden duidelijk gecommuniceerd via een informatiebrochure en opdrachtenbundel. Van een echte vakkenintegratie is echter nog weinig sprake. Bovendien sluit de proef door de aard van de gegeven opdrachten niet altijd even goed aan bij het profiel van de studierichting. De leerlingen houden een logboek bij dat tevens de eigen reflecties bevat. Een procesbegeleidingsschrift brengt de feedback van de begeleidende leraren samen. De evaluatie gaat uit van een referentiekader waaraan de vooropgestelde doelen gekoppeld worden.

Leerbegeleiding

Het klassenmanagement is doorgaans professioneel en didactisch verantwoord. De meeste leraren spannen zich in om, in lijn met de visie van de leerplannen, voldoende aandacht te besteden aan gevarieerde en motiverende werkvormen (competentieontwikkeland) evenals aan ICT-toepassingen.

Het klasklimaat is taakgericht. De leerlingen worden voldoende uitgedaagd om onder begeleiding of zelfstandig relevante en toegankelijke informatie te vinden, selecteren, gebruiken en presenteren.

De omgang met de leerlingen is constructief en bemoedigend. Reflectiemomenten worden systematisch ingelast om de leerlingen te laten nadenken over hun eigen aanpak en taakuitvoering. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij taken, toetsen en examens en ze ontvangen voldoende feedback over hun leervorderingen. Coöperatief leren tussen sterkere en zwakkere leerlingen wordt gestimuleerd. Vanuit een pedagogische bekommernis is er oog voor instromers en voor remediëring van leerlingen met leerachterstanden tijdens maar ook buiten de reguliere lessen. Er worden ruime begeleidende en ondersteunende initiatieven genomen met betrekking tot de stage en de geïntegreerde proef.

Het zelfontwikkeld cursusmateriaal biedt de leerlingen ondersteuning bij hun studie. De leerlingencursussen voor opvoedkunde zijn goed gestructureerd, doorgaans toepassingsgericht opgevat en aangevuld met treffende voorbeelden. Elk thema start met een duidelijke weergave van de leerdoelen. De leerlingen krijgen een afsprakennota met studietips aangereikt. Geregeld worden reflectie-oefeningen ten aanzien van vakspecifieke woordenschat ingelast. Het leerlingenmateriaal voor huishoudkunde bestaat uit een handboek dat als naslagwerk fungeert en uit een cursus die structuur aan de lessen biedt en praktische verwerkingen bevat. Het inhoudelijk deel wordt voorafgegaan door een omschrijving van de verwachtingen t.a.v. de leerlingen, het klasreglement, afspraken over de beoordeling, e.d.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep werkt dynamisch en geëngageerd. Tussen de vakleraren wordt frequent, doorgaans op informele basis, overlegd. Ook de leraren van de andere vakken van het specifiek gedeelte worden bij dit overleg betrokken. Er worden doorgaans goede afspraken gemaakt over planning, aanpak en evaluatie. Het beleid ondersteunt de nascholing en stimuleert de multiplicatie van het geleerde binnen het lerarenteam.

3.1.1.7 Frans in tso derde graad (Leerplan: 2005/061)

Voldoet

Het onderwijs is voldoende gericht op het verwerven van de leerplandoelen. De evaluatie is representatief. De leerlingresultaten variëren van voldoende tot goed. De materiële uitrusting beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. Leerlingen genieten ondersteuning bij het leerproces.

Onderwijsaanbod Leerlingen krijgen voldoende de kans om de luister- en leesvaardigheid te oefenen in de lessen. Ze verwerken ook zelfstandig een aantal leesteksten. Het verwerkingsniveau van de teksten en van de vraagstelling sluit aan bij de eisen van de leerplannen. Tekstsoorten worden echter beperkt gevarieerd. De onderwijspraktijk vertoont een overwicht aan informatieve en narratieve teksten. Prescriptieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten komen minder aan bod.

De meeste leerplandoelen voor de gespreks- en spreekvaardigheid krijgen aandacht. Het beheersingsniveau van de leerlingen voldoet. Voor de communicatie in de lessen wordt nog al te vaak het Nederlands gebruikt waardoor leerlingen oefenkansen missen. Voor de schrijfvaardigheid oefenen de leerlingen de meeste eindtermen voldoende en bereiken hierbij een behoorlijk beheersingsniveau. Er komen ook een aantal uitbreidingsdoelen aan bod. De eindterm 30 (het schrijven van een formele en informele brief en e-mail) komt niet genoeg aan bod.

De vakgroep besteedt aandacht aan de specifieke leerstrategieën voor het verwerven van lees- en luistervaardigheid. Leerlingen denken na over de leesstrategieën via zelfevaluatie. Dit is een voorbeeld van goede praktijk. De aandacht voor spreek- en schrijfstrategieën blijft nog te beperkt. Leerlingen leren met naslagwerken (woordenboeken en grammatica's) te werken.

Leerlingen reflecteren over de eigenheid van de spreek- en schrijftaal. Men besteedt bij productieve vaardigheden occasioneel aandacht aan genreconventies en tekstopbouw. Het is positief dat ze soms ook dienen als criteria voor de evaluatie van schrijf- of spreekopdrachten.

De kennis van grammatica en woordenschat wordt grondig opgebouwd en ingeoefend in authentieke gebruikscontexten. De aangesneden thema's vertonen een voldoende actualiteitswaarde. Het leerboek biedt een aantal hoofdstukken aan waarin de taalvaardigheidstraining ingebed is in professionele gebruikscontexten die aansluiten bij de specificiteit van de studierichtingen.

De socio-culturele component van het leerplan wordt vooral gerealiseerd via de inhoud van het leerboek, door het werken met films en chansons

en door de studiereizen. Het vormt een uitdaging om voldoende beeldmateriaal te gebruiken (dvd – internet) om de cultuur in de klas te brengen. De lokalen vertonen weinig verwijzingen naar de Franstalige cultuur en leefwereld.

Evaluatiepraktijk De leerlingresultaten voor het schooljaar 2011-2012 variëren van voldoende tot goed.

De evaluatie van de verschillende componenten van het leerplan voor het dagelijks werk en voor de examens laat toe om het studiepeil van de leerlingen in kaart te brengen. De kennis van grammatica en woordenschat wordt frequent en op het gepaste beheersingsniveau geëvalueerd. De evaluatie van de vaardigheden is voldoende representatief voor de leerplandoelen, al vertoont ze nog een aantal hiaten. Vakgerelateerde attitudes worden niet beoordeeld of besproken met de leerlingen.

De evaluatie sluit nog niet aan bij de visie van de vakgroep. De vakgroep wil de nadruk leggen op de luister- en spreekvaardigheid. Dit komt tot uiting in de puntenverdeling over de vaardigheden. De toetsfrequentie sluit echter niet helemaal aan bij deze visie. Zo wordt de luistervaardigheid proportioneel veeleer weinig geëvalueerd. Voorts wordt de vooropgestelde verhouding voor kennis (40%) en vaardigheden (60%) niet gerespecteerd in de puntenberekening voor dagelijks werk.

De evaluatie is transparant voor de examens. Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht dankzij de leerstofoverzichten. De examens bevatten een puntenverdeling. Verder krijgen de leerlingen een uitgebreide studiewijzer met ook de evaluatiecriteria voor de voorbereiding van het examen spreken en gespreksvaardigheid. Dit is een voorbeeld van goede praktijk. Voor het dagelijks werk is het minder duidelijk hoe de scoring verloopt.

Uitrusting De materiële uitrusting voldoet. ICT wordt beperkt geïntegreerd in het leerproces.

Leerbegeleiding Er wordt gewerkt in een aangenaam leer- en leefklimaat. Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. Er worden duidelijke afspraken gemaakt. Bij het leerboek worden extra hand-outs gebruikt met grammaticaoverzichten. Leerlingen krijgen herhalingsoefeningen ter voorbereiding van de examens. De presentatie van examens is verzorgd en er is aandacht voor duidelijke vraagstelling. Er is voldoende interactie in de lessen, al verlopen de lessen soms nog erg leraargestuurd. Er is een aanzet tot het introduceren van begeleid zelfstandig werken en leren. Toch kan het brengen van de leerlingen naar meer leerautonomie nog beter. De vakgroep heeft hiervoor nog geen leerlijn uitgewerkt. Ook voor differentiatie in het aanbod aan leerstof volgens de noden van de individuele leerlingen of de leerlingengroep zijn verbetermogelijkheden.

Er is aandacht voor de curatieve leerbegeleiding. Leerlingen met leerproblemen genieten sticordi-maatregelen. Leerlingen kunnen terecht bij de vakleraar voor bijwerkklassen en inhaaltoetsen indien ze de leerstof niet hebben begrepen of afwezig waren. Doorgaans krijgen leerlingen

feedback n.a.v. toetsen en taken en verbeteren deze. De effecten van de remediëringsinitiatieven worden globaal opgevolgd via de klassenraden.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep werkt vanuit een visie op talenonderwijs en maakt afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van het onderwijs. De kwaliteitszorg is nog niet sterk genoeg om een optimale leerplanrealisatie te waarborgen in alle studierichtingen en graden. Men werkt ook nog niet op basis van zelfevaluatie en prioriteiten. Een aantal leraren volgt nascholingen waarvan de inhouden doorgaans worden gemultipliceerd in de vakgroep. De verworven inzichten dragen meestal bij tot het bijsturen van het didactisch handelen. Men heeft echter nog geen traditie om de eigen goede praktijkvoorbeelden met elkaar uit te wisselen om zo de kwaliteit van het taalonderwijs te verbeteren. Zo worden er kansen gemist om de aanwezige deskundigheid efficiënter in te zetten. Interne aansturing en opvolging door de schoolleiding kan ondersteuning bieden voor een structurele kwaliteitsbewaking.

3.1.1.8 Bouw in bso derde graad derde leerjaar in de studierichting Dakwerken (Leerplan: 2004/193)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden onvoldoende gerealiseerd. Het aanbod is onvolledig. De evaluatie is onvoldoende gericht op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Het lerarenteam gebruikt het leerplan onvoldoende als referentiekader, waardoor niet alle doelstellingen van de praktische vaardigheden worden aangeboden. De praktische opdrachten zijn afgestemd op het beheersingsniveau van de leerlingen.

De leerplandoelstellingen met betrekking tot 'het eigen werk organiseren' komen onvolledig aan bod. De school kan niet aantonen dat de leerlingen voor de uitvoering van de opdracht de nodige hoeveelheid materiaal kunnen bepalen. De leerplandoelstelling 'schetsen als communicatiemiddel' wordt in het onderwijsproces nog niet opgenomen.

Bij het plaatsen van traditionele dakbedekkingsmaterialen op hellende daken wordt het plaatsen van pannen en kunstleien sterk benaderd, maar de leerplandoelstellingen in verband met natuurleien, leien in vezelcement, asfaltleien, golfplaten in vezelcement en houten daken komen niet aan bod.

De leerlingen leren platte daken op een correcte manier isoleren en afdichten. De praktische leerinhouden die aan bod komen dragen bij tot het verhogen van de kennis, het inzicht en de vaardigheden die nodig zijn voor het beheersen van de uitvoeringstechnieken gebruikt bij het waterdicht maken van platte daken.

De geïntegreerde proef beperkt zich tot het uitwerken van een dossier. De opdrachtomschrijving is niet opgenomen. Er wordt geen link gemaakt met een praktijkrealisatie. Hierdoor is er onvoldoende aandacht voor het integrerend karakter van deze eindproef.

De organisatie van de stage verloopt conform de regelgeving. De leerlingen krijgen via de stage de mogelijkheid om het leerproces dat zij op school

doormaken, verder te optimaliseren.

Uitrusting De school beschikt over een ruime werkplaats met voldoende materialen en gereedschappen om het werk kwaliteitsvol uit te voeren. In het atelier zijn er voldoende didactische voorbeelden ter ondersteuning van het leerproces.

Het vaklokaal daarentegen is niet attractief ingericht met didactisch ondersteunend materiaal. De vakgroep beschikt over onvoldoende uitrusting om de integratie van ICT in de lessen te bevorderen en Computer-aided design (CAD) te introduceren.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is onvoldoende gericht op de leerplandoelstellingen. Daardoor kan de school nauwelijks aantonen of de doelstellingen werden aangeboden en in welke mate ze door de leerlingen werden bereikt.

Bij de beoordeling van de realisaties wordt vooral gefocust op de attitudes, terwijl de vaardigheden niet altijd op basis van relevante leerplangebonden aspecten worden geëvalueerd. Het is voor de leerling niet duidelijk welke criteria gehanteerd worden bij het beoordelen van de praktijkopdracht.

Leerbegeleiding Het cursusmateriaal dat bestaat uit technische leerboekjes en fiches biedt een goede ondersteuning, maar is niet specifiek afgestemd op de leerplandoelstellingen. Voor de praktische component van de opleiding ontbreekt een totaaloverzicht van de werkopdrachten.

De contacten tussen de leraren en de leerlingen verlopen vlot en in een open sfeer. De leraren bieden in de praktijklessen begeleid onderwijs aan op maat van de leerling. Deze professionele aanpak creëert voor de leerling een zekere vorm van veiligheid en wekt de interesse voor het beroep op.

Deskundigheidsbevordering Er is veel informeel overleg. De formele vakgroepwerking resulteert hoofdzakelijk in organisatorische en praktische afspraken. De vakgebonden deskundigheid van de leraren is groot. Velen volgen regelmatig een technische nascholing. De onderwijskundige nascholing beperkt zich tot het participeren aan de pedagogische studiedagen en nascholingsmomenten op school.

3.1.1.9 Bouw in bso derde graad in de studierichting Ruwbouw (Leerplan: 2004/107)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangereikt. De school beschikt over de nodige minimale materiële vereisten.

Onderwijsaanbod Er is een goede integratie tussen de technische vakken en de praktijk zoals het leerplan vooropstelt. De praktische opdrachten zijn afgestemd op het beheersingsniveau van de leerlingen.

De realisaties zijn gericht op het uitwerken van constructieve knooppunten in de woningbouw. Innoverende initiatieven rond duurzaam bouwen worden nog te weinig opgenomen in de projecten. De basiscompetenties van de metselaar, de bekister en de ijzervlechter komen voldoende aan bod.

De leerplandoelstellingen met betrekking tot 'de eigen werkzaamheden plannen' en 'een administratie bijhouden', worden summier of niet aangeboden. De leerlingen oefenen te weinig het opstellen van de eigen werkmethode. De uitvoeringstekeningen worden enkel manueel uitgevoerd. Tekenvaardigheden verwerven via CAD-software is in het onderwijsproces nog niet opgenomen. De leerlingen missen hierdoor de kans om hun ruimtelijk inzicht en voorstellingsvermogen verder te ontwikkelen. Een aantal tekenopdrachten zijn niet afgestemd op het beheersingsniveau van de derde graad.

Het praktische gedeelte van de geïntegreerde proef is representatief voor het profiel van de opleiding. Het dossier bevatte echter veel theoretische aspecten. De deelopdrachten zijn onvoldoende afgestemd op de praktijkoefening.

De organisatie van de stage verloopt conform de regelgeving. De stage-activiteiten zijn gelinkt aan enkele leerplandoelstellingen, maar de school maakt er geen gebruik van om de doelen meer af te stemmen op de individuele noden van de leerling.

Uitrusting De school beschikt over een ruime werkplaats met de nodige materialen en gereedschappen om het werk kwaliteitsvol uit te voeren. Er is een zone voor basisbekistingstechnieken en betonstaalvlechttoefeningen. De loopzones zijn niet afgebakend.

Het vaklokaal is bescheiden ingericht en beschikt niet over voldoende didactische panelen en materialen. De vakgroep beschikt over onvoldoende uitrusting om CAD te introduceren en de integratie van ICT in de lessen te bevorderen.

Evaluatiepraktijk Het geheel van de evaluatie is onvoldoende transparant. De scoring van de praktische realisaties gebeurt aan de hand van een vijfpuntenschaal, maar daaraan zijn geen criteria verbonden. Er wordt bovendien niet op een evenwichtige wijze gepeild naar de verschillende beheersingsniveaus van het leerplan. De nadruk ligt te sterk op kennisreproductie bij de theoretische onderdelen. In de toetsen zijn er weinig toepassingsopdrachten opgenomen. Zelfevaluatie en reflectie worden niet toegepast.

Leerbegeleiding Het leerklimaat is rustig en gericht op leren. Het onderwijsleergesprek is de meest voorkomende werkvorm. Actieve werkvormen zijn nog niet ingebed in de dagelijkse klaspraktijk. Er is in de lessen veel aandacht voor het aanbieden van structuur en voor het correct gebruik van het vakjargon. Het studiemateriaal van de leerlingen is ingedeeld in een aantal projecten. Ze zijn meestal verzorgd en op het niveau van de leerlingen uitgewerkt. Voor de praktische component zijn er geen werkopdrachten ter beschikking. Taalfouten in cursusmateriaal, taken en toetsen worden niet verbeterd. Remediëring gebeurt spontaan tijdens het inoefenen van praktische vaardigheden.

Deskundigheidsbevordering Er is veel informeel overleg. De formele vakgroepwerking resulteert hoofdzakelijk in organisatorische en praktische afspraken.

De vakdeskundigheid van de leraren is groot. Velen volgen regelmatig een technische nascholing. De onderwijskundige nascholing beperkt zich tot het participeren aan de pedagogische studiedagen en nascholingsmomenten op school.

3.1.1.10 Elektriciteit in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties en in bso derde graad, derde leerjaar in de studierichting Industriële elektriciteit (Leerplannen:2009/019 en 2005/018).

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet nipt. De evaluatie is afgestemd op de leerplandoelstellingen en dekt het aanbod. De materiële uitrusting ondersteunt het onderwijsproces.

Onderwijsaanbod Het aanbod voldoet nipt omwille van situationele omstandigheden. De meeste behandelde leerplandoelstellingen zijn afgestemd op het vereiste beheersingsniveau.

De school bevindt zich qua geïntegreerd werken in een overgangsfase waarbij ze de theoretische doelstellingen nog sterker willen afstemmen op de praktijk om leerlingen meer kansen te geven op efficiënt leren. Leerlingen krijgen via projectwerk voldoende mogelijkheden om zicht te krijgen op het verband tussen enerzijds de praktische opdracht en anderzijds de daarbij horende theoretische begrippen uit de elektriciteitsleer, de installatie- en gereedschapsleer, de meettechnieken en de tekenvaardigheden. Hierdoor is zowel de horizontale als verticale samenhang gegarandeerd. De projecten, voorzien in het leerplan, zijn via overleg evenwichtig verspreid over de graad rekening houdend met een opbouwende leerlijn. De projecten in het zevende specialisatiejaar bouwen verder op de kennis en vaardigheden verworven in de derde graad en zijn meer gericht op industriële toepassingen, conform het leerplan. Alle projecten getuigen van een degelijke kwaliteit. De school maakt ook gebruik van de mogelijkheden om leerplandoelstellingen te verwerven op andere leslocaties waar leerlingen in contact komen met de allerlaatste nieuwigheden in hun branche.

De invulling van de geïntegreerde proef en de stage zijn relevant voor de studierichting. Beiden worden ook zeer goed opgevolgd en bijgestuurd. Ze zijn een voorbeeld van goede praktijk.

Onderwijsorganisatie De school heeft terecht de keuze gemaakt om dit schooljaar de theorie- en praktijkdoelstellingen door dezelfde leraar te laten onderwijzen wat kansen creëert voor projectwerk. Het tweede leerjaar van de derde graad vormt hierop een uitzondering. Merkwaardig is dat de projectdoelstellingen in de drie leerjaren toch opgesplitst worden in theorielessen en praktijkoefeningen waardoor sommige doelstellingen veel te theoretisch behandeld worden. Deze indeling is niet functioneel voor het realiseren van de onderwijsdoelstellingen.

Uitrusting De lessen vinden plaats in goed uitgeruste vaklokalen. Elk leerjaar heeft een eigen leeromgeving voor het grootste deel van de lessen. De leermiddelen worden doelgericht aangewend met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. De school beschikt over onvoldoende computers. Hierdoor kan de vakgroep onvoldoende ICT integreren in de lessen. Leerlingen kunnen wel gebruik maken van computers in te reserveren lokalen.

Evaluatiepraktijk De behaalde resultaten zijn overwegend goed en leiden zelden tot een knelpunt bij de eindbeoordeling. De evaluatie is evenwichtig en afgestemd op het leerplan. Voor het beoordelen van praktische vaardigheden werd in de vakgroep afgesproken welke leerplandoelstellingen meegenomen worden in de procesevaluatie. De productevaluatie is uitgeschreven per oefening met duidelijke criteria, gekend door de leerlingen. Beide beoordelingen dekken een brede evaluatie van de leerplandoelstellingen. De vraagstelling bij kennistoetsen is helder en spoort over het algemeen met het beheersingsniveau van de opleiding. De leerlingen zijn voor deze toetsen evenwel niet altijd vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Het is voor hen wel duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. Hetzelfde geldt voor de resultaten van stage en GIP. De evaluatiepraktijk is dezelfde in beide studierichtingen.

Leerbegeleiding De leerlingen worden begeleid door vakbekwame leraren. Het cursusmateriaal is aangepast aan het beheersingsniveau van de opleiding, maar mist enige structuur. De mix van zelfgemaakte delen met kopieën uit leerboeken biedt geen overzichtelijk geheel ter ondersteuning van het leren van leerlingen. Het cursusmateriaal is niet opgesteld in projectvorm zoals het just-in-time leren vraagt. Het technisch-technologisch proces is in de structuur niet terug te vinden. Nochtans ondersteunt het de leerlingen bij het ontwikkelen van onderzoeksstrategieën, logisch denken en correct handelen (bijvoorbeeld onderzoeken en kiezen van gereedschappen, materialen en werkwijze bij praktijkopdrachten). De zorg en de nodige ondersteunende initiatieven bieden de leerlingen voldoende kansen. Deze zorg bevindt zich grotendeels op het remediërend terrein. Leraren anticiperen onmiddellijk na een kennistest waarbij zij een zorgvraag vaststellen. Dit doen ze onder andere door samen met de leerling de niet gekende leerstof te herhalen. Zij communiceren hierover met de ouders via nota's, agenda en oudercontacten. De effecten van deze zorg zijn merkbaar in de resultaten van de leerlingen. Op het vlak van de preventieve leerbegeleiding worden aspecten van het leren leren niet voldoende systematisch geïntegreerd. Leerstrategieën en stappenplannen worden niet aangewend ter ondersteuning van het onderwijsleerproces. Nochtans is een systematisch toegepaste leerstrategie een middel om leerlingen die afhaken terug op het spoor te krijgen wanneer zij de positieve effecten ervan ervaren. Leraren motiveren leerlingen eveneens door het uitvoeren van extra projecten die verband houden met de latere reële werkomstandigheden: het inrichten van een computerlokaal als toepassing op residentiële installaties en het bestukken, bekabelen en aansluiten van een industriële schakelkast. De keuze van de stageplaats wordt afgetoetst aan de mogelijkheden van de leerling om de kans op leren te verhogen. Niet te motiveren leerlingen worden uiteindelijk doorverwezen naar de cel leerbegeleiding of het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB). De zorg voor een correct taalgebruik en het voeren van een talenbeleid zijn soms impliciet aanwezig, maar vormen geen structureel aandachtspunt.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de eigen kwaliteit te bewaken. Hij reflecteert over de effecten van zijn werking om het handelen bij te sturen. Deze zelfreflectie heeft geleid tot het volgen van nascholingen. Tot heden zijn deze overwegend vakgericht met multiplicatie

van het geleerde via vakoverleg. Nieuwe kennis wordt doorgaans geïntegreerd in nieuwe projecten zodat ook leerlingen daarvan effecten ervaren. Leraren hebben nood aan nascholing inzake projectwerking, activerende werkvormen en evaluatiepraktijk om het onderwijsleerproces nog meer te ondersteunen.

3.1.1.11 Hout, elektriciteit en mechanica in tso derde graad in de studierichting Houttechnieken (Leerplannen: 2002/285, 2002/283, 2002/235, 2002/241)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden gerealiseerd. Uitrusting en leermiddelen volstaan.

Onderwijsaanbod De leerplanrealisatie is behoorlijk volledig en kent globaal genomen voor de verschillende vakken voldoende diepgang. Er wordt gehandeld vanuit een leerplangerichte visie: technologie gebonden inzichten, vaardigheden en attitudes komen geïntegreerd aan bod in de verschillende oefeningen.

De school biedt de meeste leerplandoelstellingen voor het technisch vak hout aan. De leerlingen verwerken alle theoretische kennis in uitvoerbare technische tekeningen. Een aantal hedendaagse technieken, zoals de ecologische aspecten van duurzaam bouwen en wonen, worden aangereikt. De leraren besteden tijdens het vak stijl leer voldoende aandacht aan de evolutie en de betekenis van de verschillende stijlperiodes. De school biedt de leerplandoelstellingen met betrekking tot wand- en plafondafwerkingen niet aan.

De leerlingen vervaardigen in de praktijk een eenvoudige trap, een kwartdraaitrap en een volledige dakconstructie op schaal. Deze realisaties beïnvloeden het inschatten van ware grootteverhoudingen en hebben geen functionele eindbestemming. Op het einde van het schooljaar zijn de opdrachten beter afgestemd op het beheersingsniveau van de leerlingen. Ze construeren een raam of deur en een meubel. Het programmeren, instellen en bedienen van een CNC-machine komen aan bod in verscheidene realisaties.

De geïntegreerde proef is representatief voor het profiel van de opleiding. Ze vertrekt van een duidelijke opdrachtomschrijving die opgesplitst is in verschillende deelopdrachten.

Het curriculum van mechanica/hout krijgt een kwaliteitsvolle invulling. De leerplanrealisatie is evenwichtig gespreid over de verschillende doelen en afgestemd op diverse beheersingsniveaus (kennis, toepassing en inzicht). Het consequente gebruik van didactisch materiaal en simulaties tijdens de lessen helpt de leerlingen de theoretische en technologische inzichten beter te verwerven.

Voor elektriciteit worden de meeste leerplandoelstellingen aangeboden. De leerlingen krijgen de nodige basis om inzicht te krijgen in de elektrische installaties en in de werking van elektrische toestellen..

De stages worden georganiseerd conform de regelgeving. De stage-activiteiten sluiten goed aan bij het profiel van de studierichting. Na elke stagedag maken de leerlingen een uitgebreid verslag met bijhorende foto's.

Uitrusting Voor het inoefenen van de praktische vaardigheden is er voldoende

infrastructuur en zijn de nodige leermiddelen aanwezig. De basismachines en de CNC-machine zijn beveiligd, maar enkele veiligheidsinstructiekaarten zijn moeilijk zichtbaar.

De vaklokalen zijn niet voorzien van een computer met internetaansluiting en projectiemateriaal. Voor CAD-tekenen en specifieke ICT-opdrachten kunnen de leerlingen terecht in de computerlokalen. In het apart lokaal voor stijl leer ontbreken didactische borden en fotomateriaal om de lesinhouden te onderbouwen.

De werkplaats hout en de vaklokalen liggen op twee verschillende campussen. Dit hypothekeert het geïntegreerd werken.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk voor de technische vakken hout, elektriciteit en mechanica is een combinatie van gespreide en formatieve evaluatie. De evaluatieopdrachten (of vraagstelling) zijn meestal vrij klassiek opgevat. De toets- en examen vragen zijn doorgaans beperkt afgestemd op de leerplandoelstellingen en maken hierdoor de evaluatiepraktijk slechts gedeeltelijk valide. Door het ontbreken van duidelijke criteria is de evaluatie onvoldoende transparant. Er wordt niet op een evenwichtige wijze gepeild naar de verschillende beheersingsniveaus van het leerplan. De nadruk ligt sterk op reproductie. Wanneer inzicht wordt gevraagd, gaat dit te dikwijls over losse gehelen en zelden over verbanden en samenhang. Voor de praktijk en de stages is er een vorm van permanente evaluatie. Deze evaluatie is gebaseerd op de bereikte doelen. Zelfevaluatie en reflectie komen zelden aan bod. Voor de geïntegreerde proef krijgt zowel het proces als het eindproduct voldoende aandacht door meerdere tussentijdse evaluaties in te bouwen.

Leerbegeleiding Het leerklimaat is overwegend aangenaam. Het verzorgde en gestructureerd studiemateriaal is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De lessen verlopen overwegend leraargestuurd. Actieve werkvormen zijn minder ingeburgerd. De leerlingen participeren wel aan de leergesprekken. Er is voldoende aandacht voor mondelinge remediëring tijdens de praktische lessen.

Deskundigheidsbevordering Tijdens de formele vergadermomenten komen in hoofdzaak onderwerpen met betrekking tot organisatorische en materiële aspecten van de onderwijspraktijk aan bod. Pedagogische en didactische thema's worden in mindere mate geagendeerd. De invulling van de nascholingen is in relatie tot de behoeften. De vakgroep maakt voor de component dakwerken geen gebruik van de aanwezige expertise en uitrusting op school.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de	ja

schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëingsmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	neen
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respekteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respekteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respekteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school kadert haar visie op zorg binnen het pedagogisch project, dat het realiseren van gelijke en optimale ontplooiingskansen voor alle leerlingen vooropstelt. Om deze aspiratie waar te maken zet ze tegelijkertijd sterk in op socio-emotionele begeleiding, schoolloopbaanbegeleiding en leerbegeleiding. Het welbevinden van de leerling vormt namelijk de basis voor het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en attitudes en, op termijn, voor het behalen van een diploma of getuigschrift. Het betrekken van de ouders bij het ontwikkelingsproces van hun kind is hierbij een belangrijke doelstelling. Specifiek in het kader van leerbegeleiding engageert de school zich ertoe om de leerlingen studievaardigheden en een positieve studiehouding bij te brengen. In dit kader wil ze aandacht besteden aan de individuele noden van leerlingen.

De leerbegeleiding is sterk verweven met het GOK-beleid. In de eerste graad spitst het zich toe op preventie en remediëring van ontwikkelings- en leerachterstanden en op doorstroming en oriëntering. In de tweede graad richt het zich op de preventie en remediëring van studie- en gedragsproblemen en op taalvaardigheid. Voor de leerbegeleiding vormen de dynamische GOK-actieplannen een belangrijke leidraad. Ze omvatten concrete doelen gekoppeld aan acties en opvolgingsmethodes, die echter nog niet altijd kunnen dienen om een gepaste effectmeting uit te voeren. Dit schooljaar (april 2013) werd er een uitgebreide visietekst ontwikkeld m.b.t. de leerlingenbegeleiding en ook een meerjaren strategisch plan met doelen. De verschillende beleidsondersteunende documenten missen samenhang en houden het risico in dat de school evolueert naar een desintegratie van haar beleid.

De school voorziet in de nodige omkadering om de leerbegeleiding in te vullen. Vakleraren en klassenleraren nemen de eerstelijnszorg op zich. De drie leerlingenbegeleiders en de CLB-medewerker zijn verantwoordelijk voor de aanvullende individuele zorg. De leerlingenbegeleiders nemen ook een coördinerende en ondersteunende rol op voor het lerarenteam en dragen bij tot het uitstippelen van het beleid m.b.t. de verschillende aspecten van de leerlingenbegeleiding. De school heeft een goed functionerende cel leerlingenbegeleiding. De twee GOK-coördinatoren staan in voor het aansturen van het GOK-beleid en voor de huiswerkklassen. De school stelde recent een coördinator aan om de leerlingenbegeleiding verder te optimaliseren vanuit een meer gerichte aandacht voor de kwaliteitsbewaking. De school staat nu voor de uitdaging om de taakinvulling van de verschillende actoren efficiënt op elkaar af te stemmen.

De school voorziet in communicatiekanalen en in een arsenaal aan ondersteunende documenten (draaiboeken, stappenplannen, informatiebundels, Nieuwsbrief) om de leerbegeleiding te sturen. Leraren worden ten gepaste tijde over diverse aspecten van de leerbegeleiding geïnformeerd door de GOK-coördinatoren en de leerlingenbegeleiders. De documenten staan ook ter beschikking op het elektronisch

platform van de school. Het stroomlijnen van de informatie om het geheel overzichtelijk te houden, is nu aan de orde.

Binnen dit structureel kader werd een waaier aan preventieve en curatieve initiatieven ontwikkeld. Om leerlingen zo efficiënt mogelijk te begeleiden, brengt de school een aantal gegevens in kaart. Zo wordt aandacht besteed aan de startsituatie vanuit het basisonderwijs of vanuit andere secundaire scholen. Deze informatie wordt aangevuld met de resultaten van diagnosetoetsen Nederlands, Frans en wiskunde voor de leerlingen in het eerste leerjaar van de eerste graad. Voor leerlingen met specifieke noden is er een grondige analyse van de beginsituatie.

De preventieve leerbegeleiding is vooral in de eerste graad en in het eerste jaar van de tweede graad sterk uitgewerkt. Leerlingen van de A-stroom kunnen kiezen voor een extra uur leren leren of ernaar verwezen worden. Voor de B-stroom wordt het leren leren opgenomen door het vak PAV. In het eerste leerjaar van de tweede graad bso werd recent een klassikaal uur leren leren ingelast in het curriculum. Voor tso leerlingen wordt het leren leren opgenomen door het vak Nederlands. Het leren leren is sterk gericht op het verwerven van planningsvaardigheden. Hiervoor heeft de school verschillende 'projecten' in het leven geroepen waarbij vaak ook de ouders worden betrokken. De klassenleraar speelt een centrale rol in het implementeren van deze initiatieven. Het leren leren heeft voorts ook als doel om gericht te werken aan studiemethodiek en aan reflectie over het leerproces. Hiervoor gebruikt de school de WATHOE-methode. Recent heeft ze ook het project 'leercompetentie' opgestart met als doel om voor de verschillende vakken bij toetsen en examens informatie te verstrekken over wat de leerlingen moeten kennen en kunnen. Er wordt verwacht van leraren dat ze vakspecifieke studietips aanreiken.

In het tweede leerjaar van de tweede graad en in de derde graad vertrouwt de school het invullen van leren leren vooral toe aan de vakgroepen en de individuele leraar. De school heeft nog geen leerlijn uitgewerkt voor het leren leren en voor de ontwikkeling naar een grotere mate van zelfstandig leren van de eerste graad naar de derde graad toe.

Op het uitvoeringsniveau wordt in alle graden het leren leren met wisselend succes geconcretiseerd door een gerichte en gezamenlijk afgesproken aanpak binnen de vakken. Er zijn in alle graden voorbeelden van goede praktijk, zoals de leerstofoverzichten, de stappenplannen bij opdrachten, de zelfevaluatie naar aanleiding van examens, de specifieke studietips voor de vakken, aanzetten tot zelfstandig leren en werken. Deze blijven echter nog te veel de verdienste van de individuele leraar en vormen nog geen onderdeel van een meer systematische en coherente aanpak binnen de vakgroepen. Voorts wordt het verwerven van leervaardigheden ook deels gehypothetiseerd doordat de lespraktijk niet altijd voldoende is afgestemd op het verwerven van competenties en extreem focust op kenniselementen. Hierdoor is er onvoldoende mogelijkheid voor leerlingen om te oefenen met leerstrategieën die noodzakelijk zijn bij het probleemoplossend werken.

In het kader van haar talenbeleid heeft de school sterk ingezet op de aandacht voor duidelijke en correcte vraagstelling in examens en toetsen. Dit initiatief wordt door de meeste leraren opgevolgd. Verder is er ook heel wat zorg voor correcte en toegankelijke taal in cursussen. In alle graden genieten leerlingen met leerproblemen sticordimaatregelen. In de B-stroom worden deze maatregelen voor alle leerlingen toegepast. De begeleiding van de GIP wordt succesvol ondersteund door een elektronisch portfolio. De school biedt de mogelijkheid aan om op school te studeren tijdens de avondstudie. Voor binnenklasdifferentiatie als preventieve maatregel zijn er evenwel nog groeikansen weggelegd.

De school heeft het remediëringsbeleid recent als prioritair aandachtspunt opgenomen in haar werking. Dit kadert in haar intentie om geleidelijk aan de sancties te beperken en de ondersteuning te versterken om zo minder C-attesten te moeten uitreiken. Ze stelt de vakleraar verantwoordelijk voor de vakgebonden remediëring. Hierbij gelden een aantal algemene afspraken op schoolniveau. Toetsing en examens worden formatief aangewend. Leerlingen met zwakke resultaten worden aangemoedigd om schriftelijk te studeren en moeten de toetsen en examens opnieuw maken. Er wordt verwacht dat leraren bijwerklessen geven bij

problemen. Uit de doorlichting blijkt dat een groeiend aantal leraren hun verantwoordelijkheid ter zake opnemen. Leerlingen geven aan dat ze steeds terecht kunnen bij de vakleraren voor remediëring. De school investeert verder in remediërende leerbegeleiding via de begeleide huiswerkklass tijdens de middaguren of op woensdagnamiddag en via geïndividualiseerde studiebegeleiding voor het leren leren en voor taalzwakke leerlingen.

De school beschikt over een elektronisch leerlingvolgsysteem. Dit instrument wordt in toenemende mate aangewend om leerlingendossiers en begeleidingsplannen te communiceren, de klassenraad voor te bereiden en om studiebegeleiding te registreren. Slechts een beperkt aantal leraren maakt echter gebruik van het systeem om de vakgebonden remediëringsinitiatieven te registreren. De vakgebonden informatie verwijst vooral naar inzet en gedrag en zelden naar verfijnde diagnoses van de problemen voor het vak. Er zijn nogal wat vakken waarover geen informatie beschikbaar is. De notulen van de klassenraden zijn anderzijds vrij volledig en bevatten informatie over de remediëringsinitiatieven, die mondeling worden toegelicht door de leraren. Een meer systematische registratie van de remediëring zou de efficiëntie van de klassenraden verhogen en toelaten om voor bepaalde leerlingen korter op de bal te spelen.

De school levert inspanningen om de ouders te betrekken bij de leerlingen- en leerbegeleiding. Hiervoor worden heel wat initiatieven genomen. Naast de talrijke informatieavonden en de oudercontacten besteedt de school toenemende aandacht aan de commentaren op de rapporten, die doorgaans sterk aanmoedigend worden geformuleerd en vaak ook tekorten duiden en leraar- en vakafhankelijk voorstellen bevatten voor remediëring. De commentaren worden in correcte taal geformuleerd. Recent werden de rapporten ook elektronisch toegankelijk gemaakt voor de ouders. De commentaren in de leerlingenagenda's zijn evenwel wisselend van kwaliteit.

Het systematisch bewaken van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding is voor de school nog een aandachtspunt. Het ontbreken van operationele en meetbare doelen verhindert voor een aantal aspecten een betrouwbare effectmeting. Dit is vooral van toepassing voor de preventieve leerbegeleiding in de vakken. Het rendement van studiedagen of aangereikte informatie door het zorgteam wordt weinig onderzocht. Het effect van de remediërende maatregelen die tijdens de klassenraden worden afgesproken, wordt door de coördinator leerlingenbegeleiding recent opgevolgd. De schoolleiding is zich bewust van de uitdaging die hier voor haar is weggelegd en stelt zich tot doel om de effecten van de begeleidingsmaatregelen beter in kaart te brengen met het oog op het verfijnen van haar beleid.

De schoolleiding staat open voor de verwachtingen van de overheid inzake leerbegeleiding. De verantwoordelijken op de tweede lijn volgen geregeld nascholing om zich verder te professionaliseren. Het sensibiliseren en informeren van het hele schoolteam kreeg in de voorbije jaren groeiende aandacht. De professionaliseringsnoden van de leraren i.v.m. leerbegeleiding en leerstoornissen worden bevraagd en er worden gepaste antwoorden voor gezocht via intervisie, pedagogische studiedagen en externe nascholingen. Het schoolteam is veeleer responsief en bereid tot het bijsturen van de aanpak.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

De school verantwoordt haar leerlingenevaluatie niet vanuit een duidelijke visie. Het evaluatiebeleid beperkt zich in hoofdzaak tot organisatorische en procedurele richtlijnen. De verantwoordelijkheid voor de representativiteit, validiteit, betrouwbaarheid en transparantie wordt bij de vakgroepen gelegd. Recent werden de examens/peilproeven in de bso-richtingen opnieuw ingevoerd. Dit gebeurt vanuit de motivatie om de leerlingen voor te bereiden op examens, toelatingsproeven en tests die

alomtegenwoordig zijn in onze samenleving.

De schoolleiding stuurt de evaluatiepraktijk aan via een aantal organisatorische afsprakenkaders vervat in het schoolreglement en een aantal praktische documenten voor de leraren. De leraren algemene en technische vakken geven punten voor dagelijks werk, die gebaseerd zijn op toetsen en taken. De kwaliteit van de vraagstelling wordt ondersteund vanuit het talenbeleid. De praktische vakken, de stage, de geïntegreerde proef en de vakgebonden attitudes worden in de tweede en de derde graad beoordeeld met een 5-waardenschaal. Deze staan afzonderlijk vermeld op een doelenrapport.

Bij de deliberatie wordt geen weging gemaakt van de verschillende evaluatiegegevens, maar wordt er rekening gehouden met de evolutie van iedere individuele leerling.

Voor de meeste vakken is de evaluatie niet voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Ze vertoont belangrijke hiaten en is vaak gericht op kennisverwerving en te weinig op vaardigheden. Het hanteren van transparante criteria bij de scoring is voor verbetering vatbaar. Omwille van het ontbreken van een valide evaluatiepraktijk zijn de resultaten voor verschillende vakken die aan de delibererende klassenraad worden voorgelegd weinig betrouwbaar als basis voor attestering en oriëntering. Bovendien kunnen ze door hun geringe diagnostische waarde ook tijdens het schooljaar niet dienen als basis voor het bijsturen van het leerproces.

De school heeft aandacht voor het communiceren van de leervorderingen aan de leerlingen en aan hun ouders. De rapporten, de agenda, de oudercontacten en het elektronisch leerplatform zorgen voor een gepaste informatiedoorstroming. De rapportcommentaren zijn ruim en goed omschreven, evenwel overwegend vaststellend, maar in aanmoedigende zin geformuleerd. Diagnostische en remediërende commentaren komen vak- en leraarafhankelijk voor.

De B- en C-attesten worden voldoende onderbouwd en gemotiveerd. In het algemeen zijn er weinig uitgestelde beslissingen gegeven en kaderen ze allen binnen de wettelijke toegelaten beleidsruimte.

De school houdt de attesteringsgegevens bij en gebruikt deze al enige tijd als referentiepunt voor haar interne kwaliteitszorg. De toetsing van de evaluatiepraktijk aan de leerplandoelstellingen en de aanbevelingen in de leerplannen gebeurt niet systematisch. De evaluatiegegevens worden onvoldoende aangewend om het onderwijsleerproces bij te sturen.

De professionalisering op het vlak van evalueren bleef tot nog toe vooral leraargebonden. Er werden geen globale initiatieven genomen op schoolniveau.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De dagelijkse leiding is in handen van de directeur, bijgestaan door een vrij ruim middenkader. Zowel binnen het directieteam, als met de pedagogisch coördinator is er een complementaire samenwerking. Hoewel de organisatiestructuur vrij transparant opgesteld werd, is de taakverdeling soms onduidelijk. Zo zijn de afspraken over de begeleiding van beginnende leraren vrij vaag. Nochtans is aanvangsbegeleiding een zeer belangrijk item gezien de vele personeelsswissels. Het directieteam ondersteunt de leraren door actieve deelname en opvolging van een aantal vak- en werkgroepen. De schoolleiding biedt structurele ondersteuning voor de leerbegeleiding. Het geheel leidt tot een brede zorg voor leerlingen. De schoolleiding ervaart het algemeen beleid vanuit de scholengroep als ondersteunend op vlak van administratie en infrastructuur.

Het algemeen beleid in de school is duidelijk in opbouw. Sinds twee jaar wordt de school geleid door een directieteam met een doelgerichte visie en een participatieve beleidsstijl. De vernieuwde schoolvisie is hier het eerste resultaat van. Met haar visie beoogt de schoolleiding een school die garant staat voor kwaliteit, waar ieder personeelslid zijn of haar verantwoordelijkheid opneemt in een zo goed mogelijke verstandhouding en relatie met de leerlingen. Hoewel de schoolvisie nog niet werd omgezet in concrete operationele doelen, worden door de krachtige en gefaseerde beleidsopties op school- en vakniveau de eerste veranderingen zichtbaar. De meest prioritaire doelen situeren zich momenteel op het vlak van remediëring en de evaluatiepraktijk, naast leerbegeleiding. De schoolleiding streeft de gezamenlijke doelgerichtheid na zowel via formeel als informeel overleg. Zo zorgt de inspraak van het team via de 'STAF+'-vergaderingen voor een breed draagvlak. Deze aanpak toont aan dat de schoolleiding en het personeel de nodige expertise en bereidheid hebben om in de toekomst de gedragen visie verder te implementeren. De school heeft tevens een duidelijke visie op kwaliteitszorg en ze onderneemt hierbij verschillende initiatieven.

De ontwikkelingsdynamiek van de school blijkt uit het feit dat heel wat opmerkingen uit het verslag van de vorige doorlichting zijn omgezet in verbeteracties. Het beleidsteam heeft een aantal prioriteiten vastgelegd en bezint zich over de richting die ze met de school op langere termijn wil uitgaan. Zo overweegt ze, in samenspraak met de gemeente Merelbeke, de school een aso-structuur te geven. De veranderingsprocessen die recentelijk zijn opgestart, creëren in elk geval gunstige randvoorwaarden om de schoolwerking en de onderwijskwaliteit te verbeteren.

Door regelmatig aan effectmeting te doen gaat het beleid na of ze haar visie waarmaakt en haar ondersteuning effectief inzet. Op schoolniveau werden reeds een aantal proces- en outputgegevens verzameld over leerprestaties, resultaten in het vervolgonderwijs, welbevinden van personeel, ... In het korte tijdsbestek, onder leiding van het huidige directieteam, werden reeds een aantal resultaten geboekt. Zo is de directeur erin geslaagd het welbevinden en vertrouwen van de personeelsleden merkbaar te verhogen, heel wat infrastructurele en materiële tekortkomingen weg te werken en het aantal uitgestelde beslissingen terug te dringen.

Het directieteam voerde reeds met praktisch alle personeelsleden functioneringsgesprekken. Evaluatiegesprekken kwamen minder aan bod. Het is belangrijk deze gesprekken conform de wetgeving te voeren.

Hoewel het directieteam een vrij goed zicht heeft op de zwakke en sterke punten van de school, ontsnappen een aantal knelpunten aan de aandacht. Ondanks de beleidsmatige aandacht en ondersteuning voor de aansturing en opvolging van de vakgroepen wordt de leerplanrealisatie nog onvoldoende bewaakt. Het uitwerken van een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk is tevens een dringend actiepunt.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De organisatie van de stage en de geïntegreerde proef.
- De aanzet tot een gestructureerde leerbegeleiding.
- De betrokkenheid en inzet van het schoolteam.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aandacht voor het welbevinden van de leerlingen en de leraren.
- De aandacht voor materiële ondersteuning en infrastructurele verbeteringen.
- De doelgerichte en participatieve beleidsvoering.
- De impulsen om de gezamenlijke doelgerichtheid voor kwaliteitsverbetering bij alle actoren te sensibiliseren.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Engels in de tweede graad tso.
- De integratie tussen de technische en praktische vakken in de onderwijs- en evaluatiepraktijk.
- De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De schoolbrede implementatie van de leerbegeleiding.
- De verdere uitbouw en implementatie van het talenbeleid.
- De evaluatiepraktijk.
- Het nascholingsbeleid.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing van de vakgroepen.
- De ondersteuning en de opvolging van de leerplanrealisatie.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in de eerste graad A- en B-stroom.
- De leerplanrealisatie voor mechanica en elektriciteit in de basisoptie Mechanica-elektriciteit.
- De leerplanrealisatie voor hout- en nijverheidstechnieken van het beroepsvoorbereidend leerjaar Nijverheid.
- De leerplanrealisatie van de specifieke vorming in het bso derde graad in de studierichting Dakwerken.

Wat betreft de regelgeving

- Het schoolreglement aanpassen conform het inschrijvingsrecht. (codex so, art.110/1 t.e.m. 110/27)
- Het voeren van functionerings- en evaluatiegesprekken conform het Decreet van 27 MAART 1991 Art. 47octies betreffend het evalueren van personeelsleden. (wordt opgevolgd)

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	X	
Graad 1 B	X	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit		X
Graad 1 Nijverheid		X
Graad 3 BSO Dakwerken		X

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 17-05-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Christian Potloot de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	